

A-traktorer – olycksanalys och enkätstudie

Maria Klingegård, Anders Kullgren, Anders Ydenius

3 studier

Olycksanalys

254 slumpmässigt utvalda olyckor med personskador i en A-traktor eller mopedbil (2017-2021)

Skadestatistik

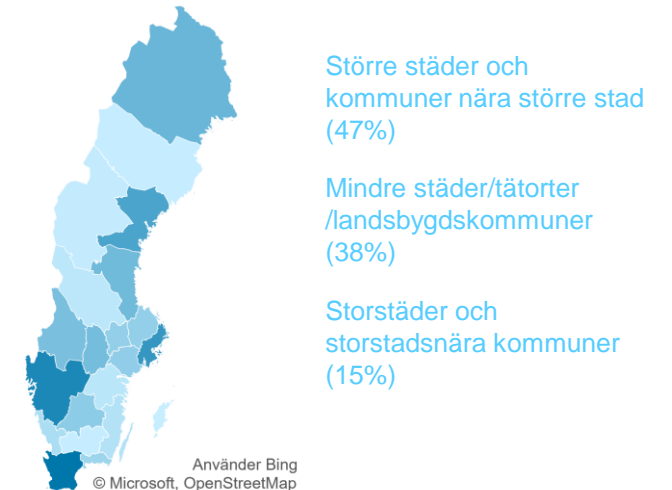
Registrerade personskador 2017-2023 för A-traktor och personbil

Enkät

Besvarad september 2023

1265 svar (20% svarsfrekvens)

Folksam's försäkringstagare 35-65 år med en A-traktor (n=6355)

Folksam's olycksanalys

• Olyckstyp

- 50% singelolyckor, 18% korsningsolyckor och 13% när A-traktorn kört in i framförvarande fordon.
- I 75% av upphinnandeolyckor så har A-traktorn kört på bilen framför
- I 90% korsningsolyckor var A-traktorn vållande

• Plats

- 26% landsbygdsväg (70km/h), 22% 50km/h,

• A-traktor vållande i 90% av olyckorna

• Allvarligaste personskadorna (n=12)

- Samtliga obältade, trimmade vid singelolycka

• Tidpunkt

- 54% anmäldes de första tre månaderna

Olyckstyp	A-traktor	Mopedbil	Total
 Singel	75	48	123
Möte	6	7	13
Motpart kör om	1	1	2
 Upphinnande	26	31	57
Avsväng	5	2	7
 Korsande	27	3	30
Sidokollision i rondell	1	1	2
Vilt	0	3	3
Kört på cyklist	0	1	1
Kört på fotgängare	5	3	8
Kört på moped	1	2	3
Påkörd av permobil	1	0	1
Backat/kört på parkerad bil	2	0	2
Övrigt	2	0	2
Total	152	102	254

Summering - olyckor med A-traktor och mopedbil rapporterade till Folksam 2017-2021

152 A-traktorer

- Ca 90% vållande, högre andel än personbilar
- Singelolyckor (50%), korsande, upphinnande
- Relativt stor andel nattetid
- Olyckor oftast i högre hastighetsgränser 50+
- Låg andel bältade (stor andel okänt)
- Ofta manipulerade (över 50%)
- Samtliga svårt skadade var obältade och körde i manipulerade fordon
- Endast en rattonykter av de 50% som testades

102 mopedbilsolyckor

- Ca 90% vållande, högre andel än personbilar
- Singelolyckor (50%), upphinnande
- Flest dagtid
- Flest olyckor i stadsmiljö i låga hastigheter
- Ofta bältade (stor andel okänt)
- Inga bedömdes vara trimmade (mycket stor andel okänt)
- Inga svårt skadade i mopedbilar
- Ingen rattonykter av de 75% som testades

Skadestatistik A-traktor jämfört med personbil 2017-2023

- Dubbelt stå stor risk för personskada i en A-traktor jämfört med personbil
- Skaderisken har gått ner över tid för A-traktor

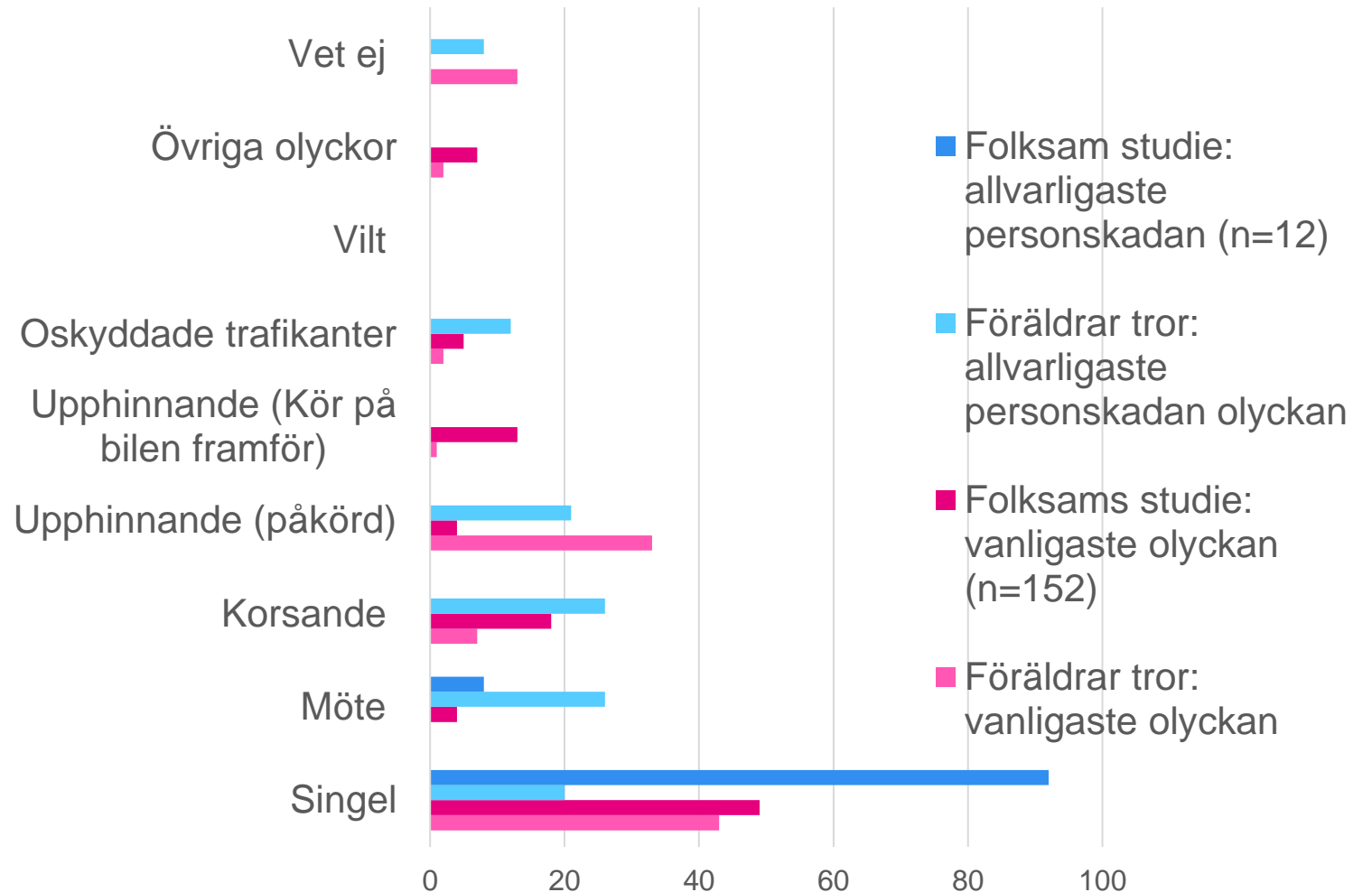
Enkätstudie - Vad tror och oroar föräldrar till ungdomar som kör A-traktor?

- Målgrupp
 - Föräldrar till ungdomar som kör A-traktor
- Urval
 - Folksamns försäkringstagare 35-65 år med en A-traktor (n=6355)
- Distributionssätt
 - Digital enkät
- Svarsfrekvens
 - 20% (n=1265)
- Respondenter
 - 55% män/44% kvinnor
 - Medelålder: 48 år
 - Ungdomar under 17 år (55%)
 - Körkort 1-2 år (49%)
 - Geografisk spridning
 - Mindre städer/tätorter /landsbygdskommuner 523 (38%)
 - Storstäder och storstadsnära kommuner 206 (15%)
 - Större städer och kommuner nära större stad 648 (47%)

Vad föräldrar tror är den vanligaste och allvarligaste olyckan

Vad visar skadestatistiken?

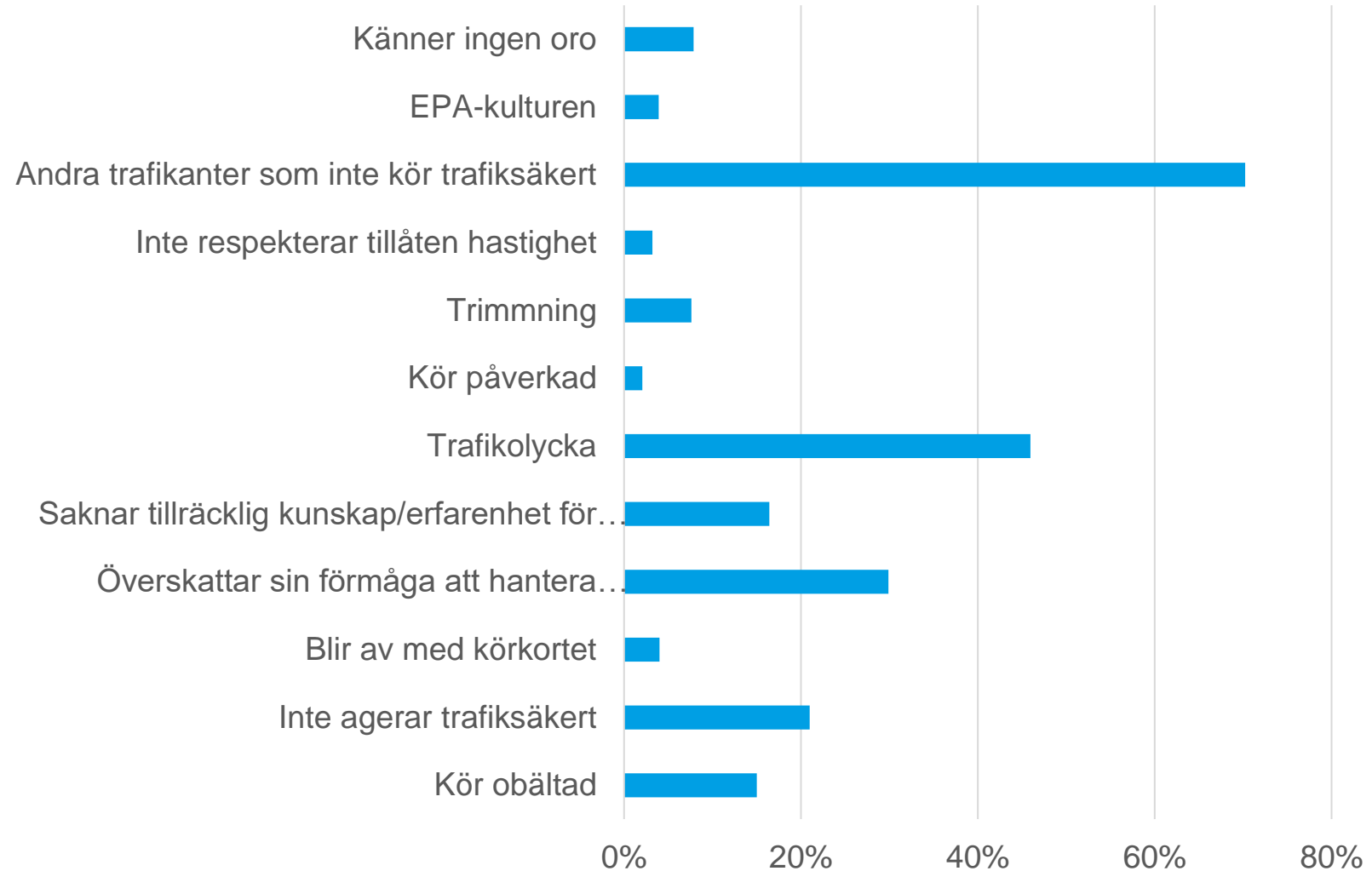
- **33% tror att det är vanligast att bli påkörd av mer snabbgående fordon**
 - 77% kör på framförvarande fordon
- **Flest tror att möte och korsande ger allvarligast personskador**
 - 92% av svåra personskador sker vid singelolyckor (obältad/trimning)

Vad föräldrar är orolig för

Vad visar skadestatistiken?

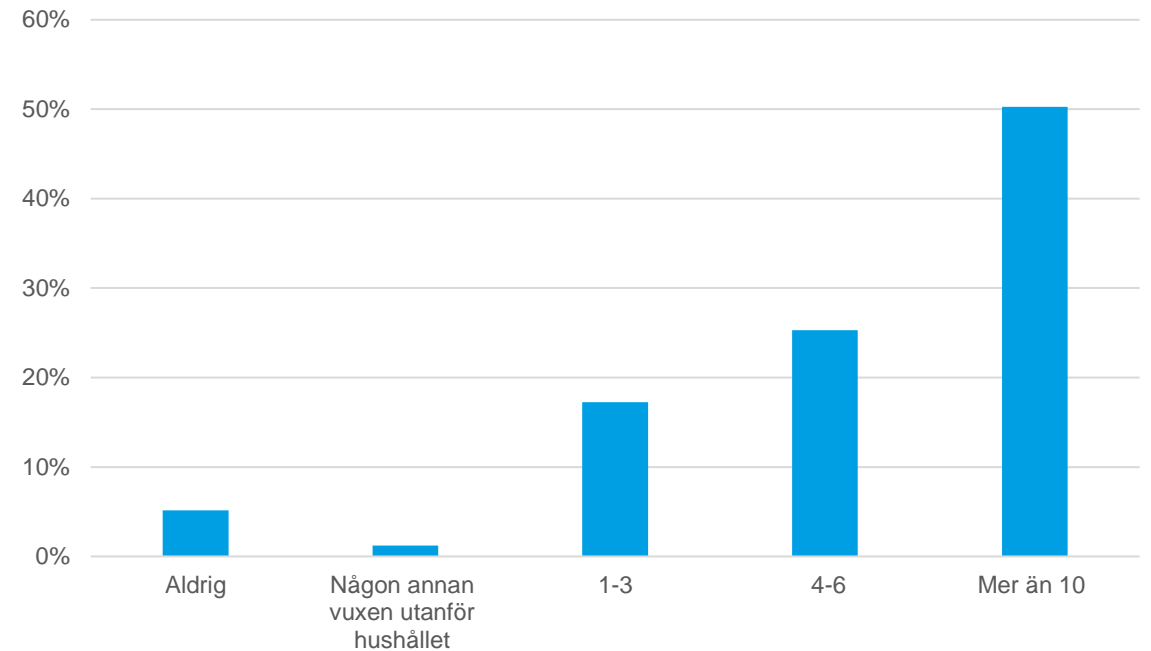
- Fler är oroliga för andra trafikanter än att ungdomen själv överskattar sin förmåga att hantera fordonet och trafiksituationer
 - 90% A-traktor vållande
 - Dubbel så stor risk att skada sig i en A-traktor jämfört med personbil

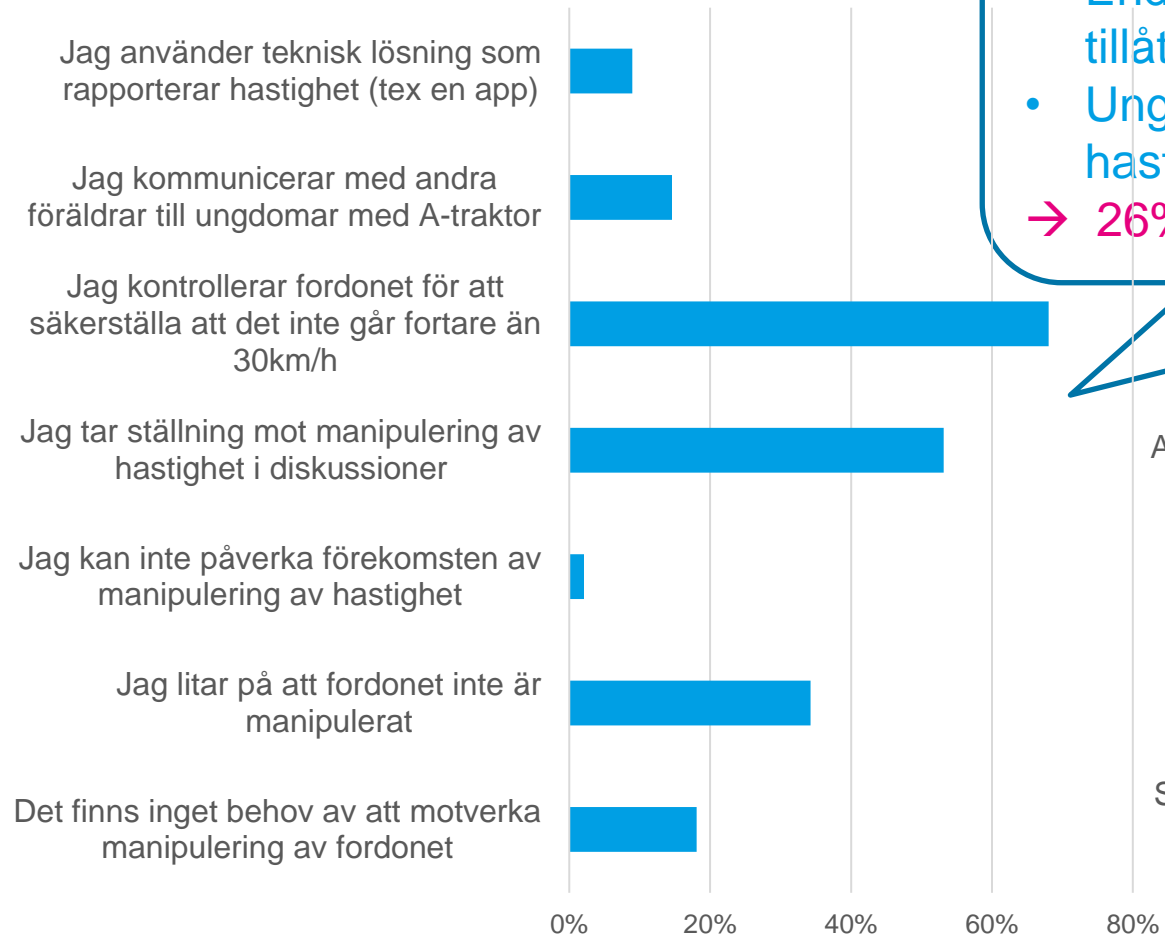
Övningskör du med din ungdom?

Vad visar skadestatistiken?

- 48% har övningskört färre än 6 gånger
- Bara hälften av föräldrarna har övningskört i mörker- och på landsväg
 - Större andel olyckor nattetid
 - 24% av olyckorna skedde på landsväg (70km/h)
 - 54% av olyckorna sker första tre månaderna

Att motverka trimning

- De flesta kontrollerar fordonet
- 34% litar på sin ungdom
- Endast 3% är orolig för att ungdomen kör över tillåtenhastighet (mer orolig för andra)
- Ungdomen anser sig behärska A-traktorn i högre hastighet

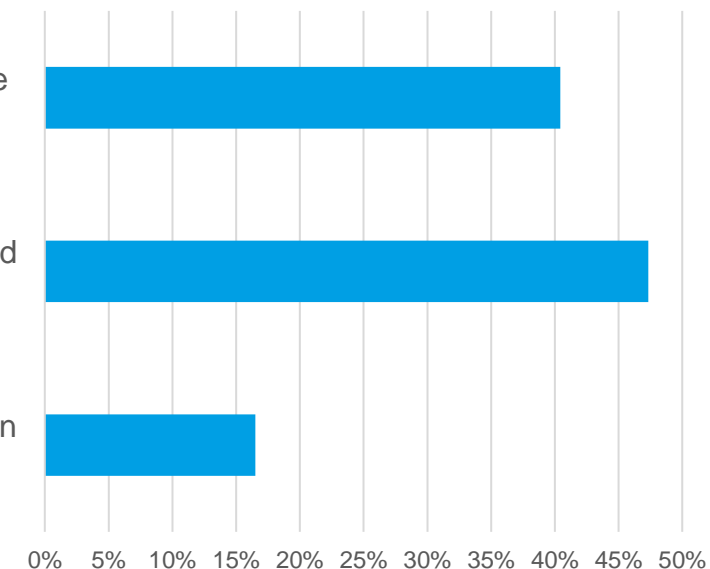
→ 26% bedömdes vara trimmade (60% okänt)

Inställning hos ungdom till högre hastigheter

Anser sig kunna behärska A-traktorn i högre hastigheter

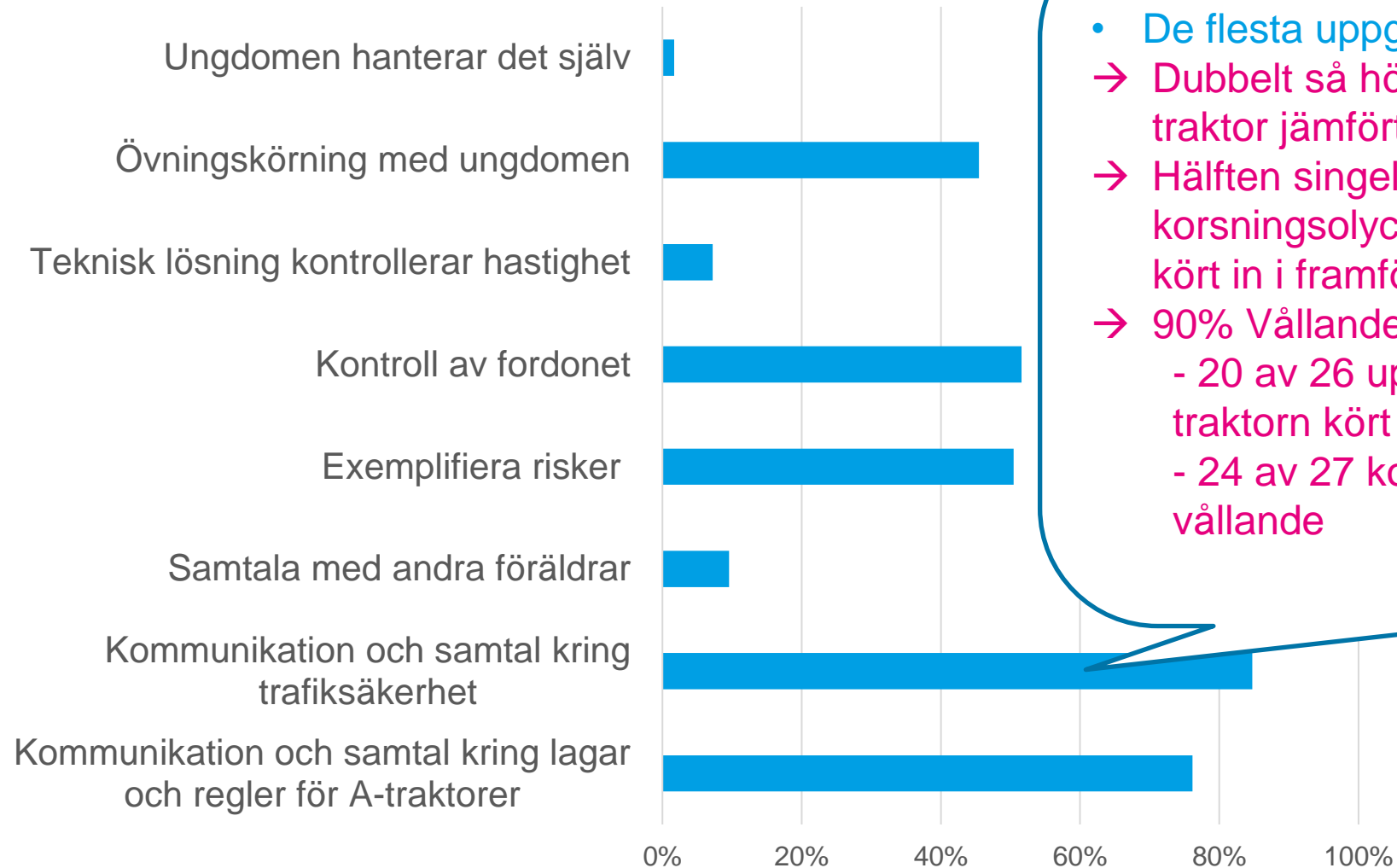
Förstår varför det är farligt att köra med högre hastigheter för A-traktorer

Ser inte hög hastighet (över 30km/h) som en säkerhetsrisk för A-traktorer

Vad gör du som förälder för att motverka trafikolyckor?

Vad visar skadestatistiken?

- De flesta kommunicerar kring trafiksäkerhet
- De flesta uppger att de aktivt motverkar trimning
 - Dubbelt så hög risk för personskada i en A-traktor jämfört med personbil
 - Hälften singelolyckor, 18 procent korsningsolyckor och 13 procent när A-traktorn kört in i framförvarande fordon.
 - 90% Vållande
 - 20 av 26 upphinnande olyckor så har A-traktorn kört på bilen framför
 - 24 av 27 korsningsolyckor var A-traktorn vållande

Upplevda risker i trafiken

- 16% angav att de anmält en olycka, 7% angav att de haft olycka som de inte anmält
- Många rapporterar om riskfyllda situationer (38% ibland, 21% ofta)
- Ofta skapad av andra trafikanter
- Omkörande fordon sällan i olycka men de upplevs skapa riskfyllda situationer

Slutsatser

- Det skiljer stort mellan vad föräldrar tror är den vanligaste olyckstypen (tex., bli påkörd), vad föräldrar är orolig för (andra trafikanter), och var olyckorna sker (vållande/ singel)
 - Ökad kunskap om olycksinblandning
 - Kommunikation med målgruppen (Nyhetsbrev, Folksam.se)
- Hälften övningskör inte, och flera föräldrar lyfter det inte som ett sätt att öka trafiksäkerheten.
 - Mer åtgärder och ökad möjlighet för övningskörning (förarbevis?/övningskörning?).
- Trimning: Föräldrar anger att de motverkar aktivt mot trimning
 - Fler verktyg för kontroll av fordon kan behövas (40% önskar teknologi för kontroll).
- Införande av ny lagkrav 2023 används som argument i diskussioner: föräldrar positiva till (bältesanvändning) men de önskar en högre hastighet